

הכנס השנתי השישי לטיפול בפסולת

פברואר 2023

אפקטיביות הביקורת

314 דוחות ביקורת

בשנים 2020-2022

משרד מבקר המדינה
ונציב תלונות הציבור

דוחות מבקר המדינה בנושא הגנת הסביבה

בניצוט

פעילות ממשלת
ישראל והיערכותה
למשבר האקלים

מעקב

בניצוט

היבטים בפעולות
הממשלה בנושא
זיהומים סביבתיים
במפרץ חיפה

מעקב

יפורטס במאי 2023

אכיפה בתחומי
הגנת הסביבה

מעקב

הקרון לשמירת
הניקיון - היבטים
כספיים

פעילות
ממשלת ישראל
והיערכותה למשבר
האקלים

מניעת נזקי
מינים פולשים
ושמירה על המגוון
הביולוגי

הטיפול בפסולת
בניין

היבטים סביבתיים
בשיקום מחצבות

גיוון בתחומי הביקורת

חברתית

- מוגנות ילדים ברשת ■ טיפול הרשויות בתופעת הסמים והאלכוהול ■ יישום החוק למניעת הטרדה מינית ■ מעונות יום

ביטחונית

- איום הרחפנים
- הגנת העורך מטילים
- תר"ש גדעון

מערכתית

- ערים מעורבות ■ משבר האקלים
- אכיפה כלכלית וחילוטנים
- ליווי חקירה ■ אכיפה אזרחית

מנהל תקין

- מניעת מעילות והונאות: במשרדי ממשלה, ברמ"י
- ברשויות המקומיות

פיננסית

- הדוחות הכספיים של מדינת ישראל
- מכון התקנים
- ניהול השקעות ESG

השירות לציבור

- ניהול משבר הקורונה + הסברה
- מדיניות "פעם אחת"
- השירות לציבור ברמ"י
- השירות לציבור בבתי הדין הרבניים

סייבר ומערכות מידע

- הגנת הסייבר בבחירות לכנסת
- ניהול מערכות מידע ברשויות המקומיות
- הגנת הסייבר בחח"י

בעיני האזרח

- מיצוי הטבות מס
- הנגשת התחבורה הציבורים
- לאנשים עם מוגבלות
- השימוש באופניים חשמליים

הקרון לשמירת הניקיון

רקע

- הקרון לשמירת הניקיון מנוהלת במשרד להגנת הסביבה.
- אחת ממטרותיה המרכזיות - הפחתת שיעור הטמנת הפסולת בישראל עקב השפעותיה השליליות.
- שיעור הטמנת הפסולת בישראל מסך הפסולת המופקת - 77% (בשנת 2019).
- 91.6% מהכנסות הקרון בשנת 2020 מקורן בהיטל הטמנה שמוטל על כל מפעיל אתר לסילוק פסולת בישראל. מטרת ההיטל: להוות תמריץ שלילי להטמנה.

הממצאים העיקריים

פעילות הקרן להפחתת הטמנת הפסולת בישראל

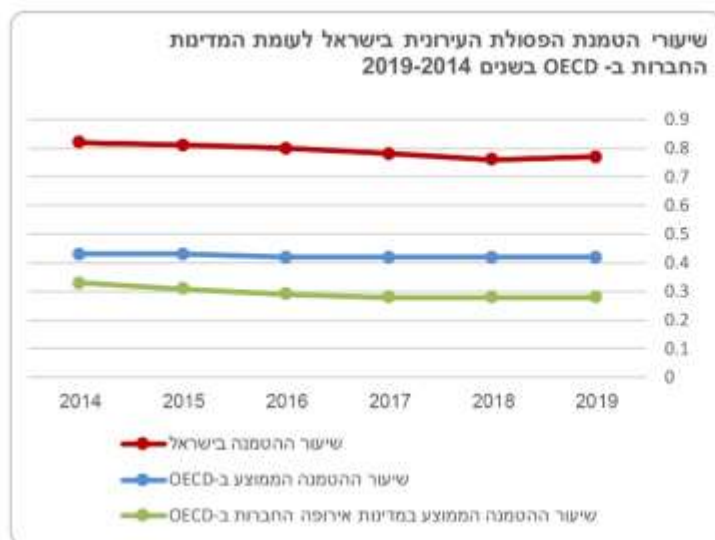
בחלוף 14 שנה ממועד הטלת היטל ההטמנה וגידולו ב-987% במהלך השנים – הירידה בשיעור ההטמנה הייתה מתונה

היקף ההטמנה גבוה כמעט פי שניים מהיקף ההטמנה במדינות ה-OECD (77% לעומת 42%)

על אף המשאבים הכספיים הניכרים שעמדו לרשות הקרן, כספי הקרן נוצלו באופן חלקי להגשמת מטרותיה בתחום הטמנת הפסולת (36.9% מתקבולי היטל ההטמנה)

הקרן אינה בודקת את אפקטיביות פעולותיה לקידום מטרות הקרן שנקבעו בחוק

בסוף שנת 2020 הצטברו בקרן כספים עודפים בסך כ-3.2 מיליארד ש"ח

אי-השקעת יתרות הכספים בקרן

הכספים הרבים שהצטברו בקרן לא הושקעו ואינם מניבים תשואה

אומדן משרד מבקר המדינה של ההכנסה הפוטנציאלית לקרן מהשקעת יתרות כספים שהצטברו בה בשנים 2011-2020, לו היו מושקעות: **כ-964 מיליון ש"ח**

העברות כספים מהקרן לאוצר המדינה

1.66 מיליארד ש"ח מכספי חשבון היטל ההטמנה של הקרן הועברו בשנים 2016 - 2020 לתקציב המדינה כנגד הרשאה להתחייב

במצב דברים זה, אף שהסכום הומר בהרשאה להתחייב, **שימשה הקרן הלכה למעשה כמקור תקציבי למימון פעולות הממשלה - שלא על פי ייעודה ושלא בהתאם לחוק** שמירת הניקיון

המלצות

נדרשת בחינה מקיפה על ידי המשרד להגנת הסביבה והנהלת הקרן באשר לגורמים שהביאו לידי ניצול חלקי של נספי הקרן והיווצרות העודף המצטבר בסך 3.2 מיליארד ש"ח, אשר מנעו ממנה השגת מטרותיה בתחום הפחתת שיעור הטמנת הפסולת בישראל. תוצאות בחינה מקיפה זו, ראוי שישמשו לטיוב ניהול הקרן ופעילותה כדי שתוכל למצות את משאביה באופן המיטבי למימוש ייעודה

ביצוע הערכה שוטפת על ידי הנהלת הקרן של אפקטיביות פעולות הקרן באמצעות קביעת מדדי תוצאה סביבתיים הנגזרים ממטרותיה והטמעת תהליכי בקרה על יישום החלטותיה

על משרד האוצר, בשיתוף עם המשרד להגנת הסביבה והנהלת הקרן לפעול לגיבוש מתווה להחזר 1.66 מיליארד ש"ח לקרן

